

1. A 2003. év során az ügyészség alkotmányjogi helyzetében nem történt változás. Az ügyészség független és csak a törvénynek, a jogszabálynak van alárendelve [1972. évi V. törvény 20. § (5) bekezdés].

A Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény (Ütv.) 18. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság ügyészi szervei:

- a) a Magyar Köztársaság Legfőbb Ügyészsége;
- b) a fellebbviteli főügyészségek;
- c) a megyei főügyészségek, illetőleg a Fővárosi Főügyészség;
- d) a helyi (a megyékben városi, Budapesten kerületi) ügyészségek;
- e) a Katonai Főügyészség;
- f) a Katonai Fellebbviteli Ügyészség;
- g) a területi katonai ügyészségek.

A fellebbviteli főügyészségeket – a 2002. évi XXII. törvény szerint – az ítélőtáblákkal (a Katonai Fellebbviteli Ügyészséget pedig a Fővárosi Ítélőtáblával) azonos székhellyel kellett felállítani és működésüket is egyidejűleg – 2003. július 1-jén – kezdték meg. Az új ügyészi szervek személyi és dologi feltételeinek megteremtése igen jelentős többletfeladatot rótt az ügyészi apparátusra. A zökkenőmentes ügyintézés technikai és informatikai hátterének kialakítása, az ügyvitel korszerűsítése, valamint az ügyészség munkaterhének – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (új Be.) rendelkezésire is visszavezethető – növekedése egyértelmű költségnövelő tényezőként jelentkezett.

A Legfőbb Ügyészség irányítása alá 2003-ban is 20 (a fővárosi és 19 megyei) főügyészség tartozott. Szervezetükbe tartoznak az ügyészségi hatáskörbe tartozó nyomozásokat végző – megyei, illetőleg fővárosi illetékességgel eljáró – ügyészségi nyomozó hivatalok is. A Fővárosi Főügyészség keretében működik – az országos illetékességgel eljáró – Központi Ügyészségi Nyomozó Hivatal.

A 115 helyi ügyészség jár el azokban az ügyekben, amelyeket jogszabály vagy legfőbb ügyészi utasítás nem utal más ügyészi szerv hatáskörébe. Ez azt jelenti, hogy a helyi ügyészségek járnak el az ügyek túlnyomó részében, így az ügyészek munkaterhe is ott – elsősorban a fővárosi kerületi ügyészségeken, továbbá a Fővárosi Főügyészség gazdasági bűnügyekkel foglalkozó osztályán és a megyeszékhelyen működő helyi ügyészségeken – a legnagyobb.

2. Az Alkotmány és az Ütv. alapján az ügyészség gondoskodik az állampolgárok jogainak védelméről, valamint az alkotmányos rendet, az ország biztonságát és függetlenségét sértő vagy veszélyeztető minden bűncselekmény következetes üldözéséről.

Az elmúlt évben 413.343 ismerté vált bűncselekménnyel kapcsolatban 678.332 büntetőjogi ügyirat keletkezett. A vádemelések száma 104.625 volt. Ez idő alatt 6204 ügyészségi nyomozás hatáskörébe tartozó feljelentést kellett elintézni, az ügyészségi nyomozó hivatalok 4232 nyomozást fejeztek be. Az ügyészségek 6656 gyanúsított előzetes letartóztatásának elrendelésére tettek indítványt és vettek részt a nyomozási bírónak ezt az indítványt elbíráló eljárásában. A nyomozás feletti felügyelet körében az ügyészségek 8271 ügyben gyakoroltak valamely nyomozó hatóság eljárása felett fokozott felügyeletet, e körben 26.828 panaszt bíráltak el.

A 2003. július 1-jén hatályba lépett új Be. szerint az ügyész rendelkezik a nyomozásról, ennek körében a nyomozó hatóságot utasítja, a nyomozó hatóság önállóan végzett nyomozását felügyeli. Ez nagyszámú új feladatot és ezzel a korábbiakhoz képest jelentős munkaterhet rótt az ügyészségre. Ilyen többletterher a feljelentések elutasítása, a nyomozás megszüntetése és a szakértő kirendelése jelentős részének ügyészi hatáskörbe való utalása, vagy a nyomozási bíró széles körre kiterjedő eljárásának indítványozása és a nyomozási bíró eljárásában való részvétel. Mindezek jelentős költségkihatást eredményeztek.

A XX. század utolsó évtizedének bűnözésében a korábban nem tapasztalt mennyiségi növekedése mellett megváltozott a bűnözés struktúrája is. A hagyományosan támadott jogvéde területeket érintő tömeges bűnelkövetések mellett növekvő trendként jelentkeztek a gazdálkodási kötelezettségeket és a gazdálkodás rendjét sértő, az okirati hitelesség, a hivatalos eljárások pártatlansága, a pénz- és áruforgalom, valamint az üzleti élet tisztessége iránti állampolgári bizalom megrendítésére alkalmas magatartások.

Az ügyészek munkaterhe a cselekmények ténybeli bonyolultsága, a fokozott felügyelet alá vont ügyek, továbbá a jogorvoslati elbírálást igénylő indítványok számának emelkedése folytán jelentősen nőtt, s ugyanakkor az ügyészi szervezetnek a büntetőbíróságok előtti tevékenységével kapcsolatos munkaterhe sem mérséklődött.

2003-ban különösen nagy számú, rendkívül bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügyet kellett elbírálni. A bíróságok a tárgyévben 73.387 ügyben 101.458 vádlottal szemben hoztak érdemi befejező határozatot.

A kisebb tárgyi súlyú bűncselekményeket elkövető terheltek időszerű felelősségre vonását az ügyészség 2003-ban is elsődlegesen a bíróság elé állítások szorgalmazásával biztosította. Az ekként befejezett ügyek száma 7205, a bíróság elé állított vádlottak száma 8391 volt.

A tárgyalás mellőzésével elbírált ügyek száma is nőtt, a jogintézmény egyre hatékonyabban szolgálta az eljárás egyszerűsítésének igényét. A bíróságok a terheltek 23,4%-ával szemben hoztak érdemi döntést tárgyaláson kívül.

A tárgyévben az első fokon tárgyalta ügyek száma 5810-zel haladta meg az előző évit. Az ügyészek elsőfokú tárgyalási részvételének az aránya a 2002. évhez képest jelentősen, több mint 7%-kal emelkedett. Az ügyészek ugyanis, a tárgyalási teher növekedése ellenére a bizonyítás nehézségei vagy az eldöntendő jogkérdések bonyolultsága miatt indokolt esetben a vádképviselőt akkor is személyesen látták el, ha a kötelező tárgyalási részvételüket a törvény nem írta elő.

A 2003. év második félévében a felülvizsgálati ügyek száma kétszeresére emelkedett. A Legfelsőbb Bíróság az első félév 87 ügyével szemben a második félévben 197 felülvizsgálati ügy iratait küldte meg nyilatkozattételre. A legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványok száma nem volt magas, azonban az előző évhez képest megkétszereződött: a legfőbb ügyész 8 ügyben nyújtott be jogorvoslati indítványt.

Az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében büntető ügyben 2003-ban a legfőbb ügyész 2 esetben indítványozott jogegységi eljárást és a Legfelsőbb Bíróság 2 jogegységi indítványára nyilatkozott.

Az elmúlt évben a büntetés-végrehajtási felügyeleti ügyészi tevékenység területén is folytatódott a korábbi években tapasztalható növekedés. A hatáskörbővülés folytán igen jelentősen emelkedett a szakági vizsgálatok száma, nőtt a büntetés-végrehajtási bírói eljárásban az ügyészi részvétel.

A jogszabályi változások, valamint a fogva tartottak emberi jogainak védelmével kapcsolatos – nemzetközi szervezetek részéről is megnyilvánuló – fokozódó elvárások folytán hangsúlyosabbá vált az ügyészi felügyeleti munka (vizsgálat) a büntetés-végrehajtási intézetekben, a rendőrségi fogdáknak, a nyomozó hatóságok előállító helyiségeiben, valamint a határőrség idegenrendészeti fogdáin, közösségi szálláshelyein.

A 2003. évben több jogszabályi változás is történt, amely növelte az ügyészség e tevékenységének intenzitását. A feltételes szabadságra bocsátás új szabályozása nyomán például 1000 fővel növekedett az érintett fogva tartottak – s így a bv. bírói meghallgatáson való bv. ügyészi részvétel – száma is.

Az idegenrendészeti ügyekben eljáró hatóságok számára új feladatot jelentő idegenrendészeti őrizet végrehajtásának törvényességi felügyelete is egyre több munkát jelent az ügyészség számára. Az igen nagy számú rendőrségi fogda és előállító helyiség havi kétszeri ellenőrzése jelentősen kiterjesztette a büntetés-végrehajtási tevékenység földrajzi határait is, a bv. felügyeleti ügyészek szolgálati helyétől olykor távol eső fogva tartási helyek vizsgálata pedig jelentős többletköltséget eredményezett.

2003. július 1-jétől a gyermek- és ifjúságvédelmi ügyekben a vádelőkészítési és vádképviselési tevékenységet osztatlanul a megyei bíróság székhelye szerinti központi helyi ügyészség látja el. A megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben a fenti feladatok ellátása, a másodfokú ügyészi tevékenység végzése, továbbá a szakághoz tartozó törvényességi felügyeleti, valamint büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi feladatok ellátása a főügyészségek gyermek- és ifjúságvédelmi szakterületi feladatát képezi, azonban szabálysértési ügyekben az elővezetések jóváhagyása, valamint az ügyész elbírálási hatáskörébe tartozó panaszok intézése a helyi ügyészségek feladata maradt. A büntetőeljárás bírósági szakaszában a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben a másodfokú eljárásban a fellebbviteli főügyészség fiatal korúak ügyésze jár el.

A központi helyi ügyészségekhez kerülő feladatok megfelelő ellátása érdekében a megyék többségében főügyészségi fiatal korúak ügyésze kirendelésére került sor, másutt áthelyezések történtek, míg azokban a megyékben, ahol korábban osztály szervezeti keretek között működött a szakág (Főváros, Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén megye), 2003. július 1-ét követően is megmaradt a korábbi megyei szintű szervezeti forma.

Az új Be. fenntartotta az ún. „vegyes büntetőügyek” kizárólagos fiatal korúak hatáskörébe utalását, így e szakterület korábbi években tapasztalt jelentős munkaterhe nem változott. A szakterülethez tartozó büntetőügyek között gyakoriak a nagyobb munkaráfordítást igénylő, bonyolult ténybeli és jogi megítélésű bűncselekmények. A szakági tevékenység az elmúlt évben kibővült a gyermekekkel koldulás, valamint közoktatási törvényben meghatározott kötelezettségek megszegésének szabálysértése miatt indult ügyekben ellátott törvényességi felügyelettel.

3. Az ügyészségnek alkotmányos kötelezettsége mind a közigazgatási jogi, mind a magánjogi tevékenysége során a törvényesség érdekében való közreműködés; a közigazgatási szervek eljárásaiban, határozataiban jogszabálysértéseket észlelve azok megszüntetésére, illetőleg a jogsérelem orvosolására intézkedéseket tesz.

A jogszerű állapot helyreállítása érdekében a törvények alapján oly módon avatkozhat be az ügyész, hogy nem vonhatja el az eljáró hatóság döntési jogkörét, tevékenységét pedig kizárólag a törvényesség elérése miatt fejtheti ki. Az ügyészség vizsgálatait hivatalból vagy állampolgári kérelemre végezheti. Ezek száma 2003-ban jelentős mértékben nőtt, míg az előző évben ez a szám 4774 volt, az elmúlt évben 5094-re emelkedett. Ezen belül is jelentősen nőtt az önkormányzati hatóságoknál és a nem önkormányzati közigazgatási hatóságoknál lefolytatott vizsgálatok száma, amelyek célja, hogy az állampolgárok ügyeit legnagyobb számban intéző polgármesteri hivatalok hatósági ügyintézése törvényes és gyors legyen. A vizsgálatok témaköre változatos, a már rendszeressé váló környezet- és természetvédelmi ügyészi tevékenység mellett újszerű a megyei főügyészségek munkájában az Európai Unióhoz való csatlakozás miatt is kiemelkedő jelentőségű, egyes állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági követelmények törvényességi ellenőrzése.

Az ügyészség törvényességi felügyeleti tevékenységet gyakorol valamennyi szabálysértési hatóság felett is, ezen túlmenően konkrét intézkedési hatáskörökkel is rendelkezik a szabálysértési törvény alapján. A szabálysértési felelősségre vonás egyik eljárásjogi garanciája az elővezetés ügyészi jóváhagyása, amelyek száma 2003-ban az előző évhez képest 23.158-ról 27.460-ra emelkedett. (2005 esetben az ügyészség megtagadta az elővezetés jóváhagyását.)

Közigazgatási ügyben egy esetben kezdeményezett a legfőbb ügyész a Legfelsőbb Bíróságnál jogegységi eljárást. A közigazgatási szerv vezetőjének hatáskör-átruházási joga tárgyában meghozott jogegységi határozat összhangban áll a legfőbb ügyészi véleménnyel.

A magánjogi szakterület kiemelt feladata a civil szervezetek – különösen a közhasznúsági fokozattal rendelkező szervezetek – működése feletti törvényességi felügyelet ellátása.

A szakági munkában változást hozott a fellebbviteli főügyészségek felállítása. 2003. július 1-jétől a fellebbviteli főügyészségek látják el az ítéletátlak hatáskörébe tartozó ügyekben az ügyészi közreműködéssel kapcsolatos másodfokú tevékenységet. A működés megkezdésétől számított fél év alatt 731 ügyben jártak el.

Az ügyérkezés az előző évhez viszonyítva kb. 11 %-kal nőtt (2002-ben 17.148, 2003-ban 18.976). Ennek megfelelően az intézkedések száma is emelkedett (2002-ben 17.552, 2003-ban 19.249). Az intézkedéseken belül meghatározó volt a társadalmi szervezetekkel (8188), alapítványokkal (5280) kapcsolatos, valamint a cégügyekben (1601) tett intézkedések száma.

Az ügyészség a beszámolási időszakban 764 alapítvány és 1204 társadalmi szervezet működésének törvényességét vizsgálta meg, s arra is nagy figyelmet fordított, hogy a már nem működő szervezeteket töröljék a bírósági nyilvántartásból. A működés törvényességének helyreállítása, illetve a működés megszűnésének megállapítása iránt évek óta növekvő számú kereset benyújtására került sor (2002-ben 1495, 2003-ban 1620).

A tevékenység fontos területe volt a közhiteles és nyilvános cégjegyzékbe bejegyzett adatok valóságához fűződő közérdek érvényesülésének elősegítése. Ennek érdekében a cégek jogsértő magatartása miatt az ügyészségek 405 nem peres eljárást indítottak, a bejegyzési kérelemnek helyt adó jogszabálysértő végzések ellen 126 ügyben nyújtottak be keresetet.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 31. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés a legfőbb ügyész jogegységi eljárás kezdeményezési lehetőségét a magánjogi ügyekben feltételekhez köti. Ezért abban az ügyben, amelyben az elvi jelentőségű jogkérdés az volt, hogy a szövetkezet felszámolója, végelszámolója adás-vételi szerződéssel átruházhatja-e a védett területen fekvő, az ingatlan-nyilvántartásban a termelőszövetkezeti külön lapokon magánszemélyek tulajdonában állóként nyilvántartott, földalapba nem sorolt, a törvény rendelkezése szerint kisajátítandó termőföld ingatlanok tulajdonjogát a Magyar Államra, illetőleg az Állam kizárólag kisajátítás útján szerezhethet-e tulajdonjogot, a legfőbb ügyész csak átiratot intézhetett a Legfelsőbb Bíróság elnökéhez, javasolva a jogegységi eljárás kezdeményezésének megfontolását.

A Legfelsőbb Bíróság elnöke az ügyben jogegységi eljárást nem kezdeményezett, a Legfelsőbb Bíróság a jövőben elvi bírósági határozatot tesz közzé.

Az egységes ítélkezési gyakorlat érdekében a magánjogi szakágban a legfőbb ügyész a Legfelsőbb Bíróság 3 jogegységi indítványára nyilatkozott.

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (Jat.) szerint a Kormány elé terjesztendő jogszabálytervezetről véleményt nyilvánítanak a miniszterek, továbbá az érdekelt társadalmi szervezetek és érdek-képviselői szervek. A törvény 28. §-a – kogens szabályként – úgy rendelkezik, hogy a törvény és a kormányrendelet tervezetét véleményezésre meg kell küldeni a legfőbb ügyésznek.

Az Ütv. – a jogalkotási törvényhez képest speciális szabályként – legfőbb ügyészi véleményezési körbe vonja a miniszteri rendelet tervezetét is, amikor kimondja, hogy a legfőbb ügyész miniszteri rendelet tervezetére törvényességi szempontból előzetesen észrevételt tesz [5. § (2) bek. b) pont].

A 2003-ban véleményezésre érkezett 1074 jogszabályból 282-re tettünk érdemi észrevételt.

4. A szakági munkát segítő funkcionális tevékenység köréből meg kell említeni, hogy az ügyészség informatikai hálózatának teljes kiépítése – jelentős költségigénye miatt – csak több, egymásra épülő fejlesztési szakaszban valósulhat meg. A 2000-ben elkezdett létesítési és fejlesztési munka nyomán jelenleg az ügyészség magas szintű, korszerű informatikai rendszerrel rendelkezik. 2003-ban – a Phare támogatáshoz szükséges társfinanszírozás összegén fölül – mintegy 120 millió forintot fordított az alábbi ügyészségi informatikai beruházásokra:

– táv-adatátviteli és lokális hálózatfejlesztések	10 millió Ft
– hálózatbővítések	42 millió Ft
– a hálózat biztonságát és védelmét erősítő fejlesztések és frissítések	32 millió Ft
– szoftverek fejlesztése hálózati integrálás, hálózat-biztonsági szabályzat kidolgozása	36 millió Ft

A nemzetközi ügyek vonatkozásában első helyen az uniós csatlakozást elősegítő szerteágazó munkát kell kiemelni. A feladatok közül az egyik legfontosabb az Európai Igazságügyi Hálózathoz (EJN) és az EUROJUST-hoz való ügyészi (vádhatósági) kapcsolódás. Az Európai Unió belüli igazságügyi együttműködéssel összefüggő feladatokról és intézkedésekről szóló 1087/2001. (VIII. 8.) Korm. határozat alapján a legfőbb ügyész a Kormány felkérésére 2001-ben kijelölte az Európai Igazságügyi Hálózat, 2003. márciusában pedig az

igazságügy-miniszter felkérésére az Eurojust – egyetlen magyarországi – kontaktpontját, amely további feladatokkal járt EU és egyéb relációkban.

2003-ban is kulcsfeladat volt az ügyészek közösségi és uniós jogi képzése, a tagállamok belső jogával való megismertetése, idegen nyelvi kommunikációs készségének fejlesztése, továbbá az ügyészség korszerű információs technológiai infrastruktúrájának a továbbfejlesztése, összességében: a csatlakozás személyi, technikai és szakmai feltételeinek a megteremtése.

Az uniós csatlakozási szerződés aláírásával az EU különböző szakbizottságaiban és munkacsoportjaiban az elmúlt évben a megfigyelői státusz biztosításával már megteremtődött a magyar ügyészi részvétel lehetősége, amely nagymértékben segítheti a magyar ügyészségi-igazságszolgáltatási érdekek unión belüli érvényesítését.

A csatlakozáshoz kapcsolódóan az ügyészségnek számolnia kell az EU érdekeit sértő csalások, mint új bűncselekményfajták megjelenésével, amelyek ellen a magyar belső jog alapján kell fellépni. Az OLAF-fal, a Bizottság Csalás Elleni Hivatalával való kapcsolattartás a Pénzügyminisztérium koordinációjában, a Legfőbb Ügyészség aktív részvételével történik.

Az ügyészi szervezet feladatait 2003-ban 1401 ügyész, 452 ügyészségi titkár és ügyészségi fogalmazó látta el. A szabálysértési jogterület változásaira, az új Be.-re és ehhez kapcsolódóan a fellebbviteli főügyészségek felállítására és egyéb célokra a költségvetési forrásokból a 2003. év során összesen 137 ügyészi, 9 ügyészségi titkári, 100 tisztviselői, 57 írnoki és 61 fizikai alkalmazotti új álláshely állt az ügyészség rendelkezésére. Indokolt megjegyezni, hogy a jogszabályok változására tekintettel engedélyezett ügyészi álláshelyek nem voltak elegendőek a tényleges feladatnövekedés követésére.

Az ügyészi létszám növekedését – a rendelkezésre álló költségvetési források jelentette korlátok miatt – nem követte megfelelő mértékben az írnoki létszám emelkedése. Ily módon az amúgy is kedvezőtlen ügyész-írnoki arány nem javult, hanem tovább romlott.

5. Az ügyészség tudományos kutatóintézete, az Országos Kriminológiai Intézet 2003. január 1-jétől részjogkörű szervként működik a Legfőbb Ügyészség szervezetén belül. Az Intézetben 2003. november 30-ával megkezdődött a Kriminálisztikai Laboratórium felszámolása, mely áthúzódott 2004-re. A szakmai gépek, felszerelések az ORFK Bűnügyi Szakértői- és Kutatóintézetéhez kerülnek átadásra, térítésmentes könyvjóváírással.

A kutatómunka technikai feltételei 2003-ban is biztosítottak voltak. Az Országos Kriminológiai Intézetben a legkorszerűbb ADSL-rendszer működik, és 2003 decemberében beüzemelésre került egy nagy teljesítményű szerver, mely biztosítja a 24 órás internetes hozzáférés lehetőségét.

A fejezet költségvetési törvényben meghatározott eredeti kiadási előirányzata 20.497,8 millió forint volt. Az évközi módosító intézkedések hatására az előirányzat 3.330,1 millió forinttal növekedett.

Kormány hatáskörben végrehajtott előirányzat változások eredményeképpen – a központi költségvetés céltartalékából – 228,5 millió forinttal nőtt a támogatási előirányzat, mely fedezetet nyújtott a köztisztviselők illetményhelyzetének és ezzel összefüggésben az ügyészségi alkalmazottak illetményének javításából adódó 2003. évi többletkiadásokra, valamint a földgáz áremelés ellentételezésére.

Felügyeleti szervek hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítással 3.101,6 millió forinttal növekedett a kiadási előirányzat. A módosítások forrás összetétele: 2002. évi előirányzat-maradvány igénybevétele 1.759,4 millió forint, informatikai fejlesztéshez nyújtott PHARE támogatás tervezett előirányzatot meghaladó igénybevétele 67,7 millió forint, pénzeszköz átvétel OKRI INSEC projectre 10,7 millió forint, fejezeten belüli pénzeszköz átadás-átvétel 1.257,3 millió forint, valamint lakáskölcsön visszatérítése 6,5 millió forint.

2003. évi előirányzatok és teljesítésük alakulása fejezeti szinten

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	17.518,5	20.497,8	23.827,9	21.388,0	122,0	89,7
ebből: személyi juttatás	9.892,0	11.760,2	12.079,2	12.040,4	121,7	99,6
központi beruházás	1.704,8	670,0	1.496,7	1.065,8	62,5	71,2
Folyó bevétel	1.002,3	846,2	2.188,4	1.529,4	152,5	69,8
Támogatás	16.615,5	19.651,6	19.880,1	19.880,1	119,6	100,0
Előirányzat-maradvány	1.759,4	–	1.759,4	1.780,9	105,9	100,0
Létszám (fő)	3.094	3.819	3.819	3.273	105,7	85,7

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2002. évi LXII. törvény szerinti előirányzat	20.497,8	846,2	19.651,6	11.760,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben				
- köztisztviselők illetményhelyzet javítására	100,2		100,2	75,9
- köztisztviselők második ütemű illetmény emelésére	122,9		122,9	93,1
- földgáz áremelés ellentételezése	5,4		5,4	–
Felügyeleti szervek hatáskörben				
- pénzeszköz átvétel fejezeten belül	1.257,3	1.257,3	–	–
- pénzeszköz átvétel fejezeten kívül	78,4	78,4	–	2,6
- kölcsön visszatérítés (lakás)	6,5	6,5	–	–
- 2002. évi előirányzat-maradvány felhasználása	1.759,4	1.759,4	–	147,4
Módosított előirányzat	23.827,9	3.947,8	19.880,1	12.079,2

Bevételek alakulása

A 2003. évi bevételi terv 80,0 millió forint volt, mely 34,0 millió forinttal, 42,5 %-ra teljesült. A bevétel tervezettől való elmaradása a gazdálkodásban problémát nem okozott tekintettel arra, hogy az eredeti előirányzat finanszírozásában mindössze 0,4 %-ot jelentett.

A tárgyévre tervezett Phare támogatás igénybevételének 2004. évre történő áthúzódása 615,2 millió forint bevételi kiesést okozott, mely egyben kiadási megtakarítást is eredményezett.

A követelés záró állománya 96,8 millió forint volt, s ez a tárgyévi nyitóértékhez képest 10,8 millió forintos növekedést jelent.

A követelések záró állományának 96,8 %-át a munkáltatói lakáskölcsön tartozás, a 3,2 %-át pedig lényegében a vevőkkel szembeni követelések alkotják.

Személyi juttatások alakulása

A személyi juttatások eredeti előirányzata 11.760,2 millió forint volt, az év közben végrehajtott 319,0 millió forint növekedéssel, az előirányzat 12.079,2 millió forintra módosult. Az éves teljesítés 12.040,4 millió forint, a módosított előirányzat 99,6 %-a.

Az előirányzat maradvány összege 38,9 millió forint, ez az éves előirányzat 0,32 %-a, melynek megoszlása a következő:

- 4 hónapon túli tartósan üres álláshelyek
miatti befizetési kötelezettség 13,8 millió forint
- kötelezettségvállalással terhelt
maradvány 25,1 millió forint

A fejezet engedélyezett létszáma 3.819 fő volt, amely az előző évhez képest 364 fő növekedést jelentett.

A munkajogi nyitó létszámunk 3.448 fő volt, amely az év közbeni változások hatására 219 fővel növekedett.

2003 év folyamán a köztisztviselői illetmény-változással összefüggésben két alkalommal került sor az ügyészségi alkalmazottak illetményemelésére. Az illetményalap 2003. VII. 1-től 253.700 forintra, majd 2003. XI. 1-től 304.400 forintra emelkedett. A végrehajtott illetményemelések hatására az 1 óre jutó rendszeres személyi juttatás átlagos havi összege a 2002. évi 212 ezer forintról 241 ezer forintra emelkedett, amely azonban besorolási osztályonként jelentős szórást mutat.

Előirányzat-maradvány alakulása

2003. évben 1.780,9 millió forint előirányzat maradvány keletkezett, melyből 913,6 millió forint a fejezeti kezelésű előirányzatoknál, 867,3 millió forint pedig az ügyészségek címnél jelentkezik.

Az előirányzat maradványból 2.439,9 millió forint a kiadási megtakarítás, 659,0 millió forint pedig a bevételi lemaradás miatt keletkezett.

Az előirányzat maradvány összegéből 118,2 millió forintot elvonásra felajánlottunk az alábbi jogcímenek:

- 18,2 millió forint a tartósan üres álláshelyek miatti befizetési kötelezettség
- 100,0 millió forint támogatási megtakarítás a Kormány felkérésére a 2003. évi költségvetéspolitikai célok elérése érdekében.

A felajánlott összegeken túl jelentkező, 1.662,7 millió forintos maradvány összege 100 %-ban kötelezettségvállaláshoz kapcsolódik.

A kiadási megtakarítás elsősorban a több évet igénylő jelentősebb beruházások, felújítások megvalósításával függ össze. Ugyancsak az előirányzat maradvány terhére történt kötelezettségvállalás a 2004 év folyamán belépő új vagy felújított ügyészségi épületek kulturált berendezési, felszerelési tárgyainak, illetve infrastruktúrájának megteremtéséhez is.

Az előirányzat maradvány összegének kialakulásában szerepet játszó bevételi lemaradás a PHARE támogatással megvalósuló informatikai fejlesztés 2004 évre áthúzódó megvalósításával függ össze.

A 2002. évi előirányzat maradványból a 2253/2003. (X.15.) Korm. határozat alapján 1,2 millió forint került zárolásra, ezt követően a 2327/2003. (XII.16.) Korm. határozat alapján pedig befizetésre.

Gazdálkodás és a vagyonváltozás összefüggései

2003 évben az immateriális javak és tárgyi eszközök állományának növekedése 3.977,1 millió forint volt, ugyanezen időszakban elszámolt összes állománycsökkenés 2.389,0 millió forint, míg a tárgyévben elszámolt értékcsökkenés 819,4 millió forint.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök állományának növekedésén belül 1.931,0 millió forintot képvisel a beruházás és felújítás értéke, további 544,0 millió forint az előző évek beruházásából aktivált érték, 2,0 millió forint pedig az egyéb növekedés.

A térítésmentes átvétel értéke 1.500,1 millió forint, az összeg a fejezeten belüli átvételt tartalmazza.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének 2003. évi csökkenésén belül szintén a fejezeten belüli térítésmentes átadás állománya volt a legjelentősebb, összesen 1.496 millió forint értékben. E mellett számottevő volt a tárgyévben elszámolt értékcsökkenés – 819,4 millió forint összegben –, valamint tárgyévben nem aktivált beruházás összesen 776,1 millió forint összegben. Selejtezésre 87,3 millió forint összegben került sor, továbbá 13,0 millió forint értékben történt értékesítés.

2003. évben a növekedések és csökkenések hatására a tárgyi eszközök és immateriális javak bruttó értéke 1.589,0 millió forinttal, a nettó értéke pedig 706,6 millió forinttal nőtt.

A vagyongyarapodás jelentős részét, több mint 60 %-át az ingatlanok tárgyévi nettó értékének növekedése jelenti a befejezett épületberuházások, felújítások eredményeként.

A gépek, berendezések, felszerelések állományának 155,9 millió forinttal történő növekedését befolyásolták az év közben megvalósított számítástechnikai fejlesztések, továbbá a létszámfejlesztéssel összefüggő irodabútor és irodatechnikai gép beszerzések.

A beszámolási időszakban az előző év előirányzat maradványával együtt összesen 3.269,7 millió forint állt a vagyongyarapításra rendelkezésünkre, amelynek megoszlása a következő volt:

– Felújítás	200,6 millió forint
– Intézményi beruházás	1.572,4 millió forint
– Központi beruházás	1.496,7 millió forint
	<hr/>
Összesen:	3.269,7 millió forint

Az előirányzat felújítási és felhalmozási jellegű teljesítése 1.930,8 millió forint volt.

Lakásépítés munkáltatói támogatására fordított kiadások alakulása

A tárgyévben 32,9 millió forint kamatmentes munkáltatói kölcsön folyósítására került sor. Összesen 66 fő részesült, személyenként átlagosan mintegy 500 ezer forintos kölcsönben.

A fejezet a Lakásépítési Alapot a tárgyév végén 33,5 millió forinttal támogatta, lehetőséget teremtve ezáltal egyrészt a magasabb összegű munkáltatói kölcsönök folyósítására, másrészt több személy részére vált lehetővé a kamatmentes támogatás igénybevétele.

A fejezet két letéti számlával rendelkezik.

A Magyar Államkincstárnál vezetett letéti számla a forint, míg a Magyar Külkereskedelmi Banknál vezetett letéti számla a külföldi fizetési eszközben keletkezett letétek vezetésére szolgál.

A Magyar Államkincstár által vezetett letéti számlán

- az elhalálozott ügyészségi dolgozók bér- és bérjellegű járandóságait, valamint
- a 11/2003.(V.8.) IM-BM-PM. együttes rendelet alapján – a tárgyletétnek nem minősülő – bűnjelként lefoglalt pénzletéteket kezeljük.

A számláról bérjellegű kifizetés jogerős hagyatéki végzés alapján történik.

A bűnjelpénz letétek rendezésére a lefoglaláshoz kapcsolódó büntetőeljárás bírósági szakba kerülésével vagy a büntetőügy ejtésével egyidejűleg kerül sor. Ennek megfelelően vádemelés esetén a bűnjelpénz letét az illetékes bíróság letéti számlájára kerül átutalásra, az ügy vádemelés nélküli lezárása esetén pedig a jogosult részére kerül kiadásra.

A letéti számla nyitó állománya 1.892 ezer forint, záró állománya pedig 28.894 ezer forint volt.

A Magyar Külkereskedelmi Bank által vezetett letéti számla a 11/2003.(V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet alapján bűnjelként lefoglalt külföldi fizetőeszköz hatósági letétbe helyezésére szolgál. A letétbehelyezés illetve a letét rendezése a hatósági forint letéttel azonos módon történik.

A letéti számla megnyitására év közben került sor, ezért január 1-jén nyitó egyenlege nem volt, év végi záró egyenlege pedig 87 ezer forint volt.

A KESZ-en kívül pénzforgalmat, ügyleteket a fejezet OTP-nél vezetett Lakásépítési alap számláján és a letéti számlákon bonyolítjuk.

1. cím: Ügyészségek

A fejezethez tartozó költségvetési szervek besorolásának felügyeleti szervei felülvizsgálatát követően a 2002. december 31-vel végrehajtott megszüntetés valamint átszervezés eredményeképpen a címhez egy önállóan gazdálkodó, teljes jogkörű költségvetési szervezet tartozik a korábban részben önálló, részjogkörű költségvetési szervként működő intézmények részjogkörű költségvetési egységként működnek tovább. Fenti átszervezéssel a vizsgált időszakban megszűnt a 2. cím: Országos Kriminológiai Intézet is az intézmény részjogkörű költségvetési egységként működik a vizsgált időszakban, az 1. cím alatt.

2003. évi előirányzatok és teljesítésük alakulása

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás	16.883,9	19.081,6	21.273,7	20.362,6	120,6	95,7
ebből: személyi juttatás	9.765,1	11.760,2	12.079,2	12.040,4	123,3	99,6
központi beruházás	1.704,8	–	1.065,8	1.065,8	62,5	100,0
Folyó bevétel	975,5	100,0	1.374,5	1.330,7	136,4	96,8
Támogatás	15.449,3	18.981,6	19.449,2	19.449,2	125,8	100,0
Előirányzat-maradvány	450,0	–	450,0	867,3	192,7	192,7
Létszám (fő)	3.094	3.819	3.819	3.273	105,7	85,7

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2002. évi LXII. törvény szerinti előirányzat	19.081,6	100,0	18.981,6	11.760,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben				
- köztisztviselők illetményhelyzet javítására	100,2		100,2	75,9
- köztisztviselők második ütemű illetményemelés	122,9		122,9	93,1
- földgáz áremelés ellentételezése	5,4		5,4	
Felügyeleti hatáskörben				
- pénzeszköz átvétel fejezeten belülről	1.496,4	1.257,3	239,1	
- pénzeszköz átvétel fejezeten kívülről	10,7	10,7		2,6
- kölcsön visszatérítés (lakás)	6,5	6,5		
2002. évi előirányzat-maradvány felhasználása	450,0	450,0	–	147,4
Módosított előirányzat	21.273,7	1.842,5	19.449,2	12.079,2

Személyi juttatások előirányzatának alakulása

A személyi juttatások eredeti előirányzata 11.760,2 millió forintról az év közbeni előirányzat módosításokkal 12.079,2 millió forintra módosult.

Az előirányzat módosítás – a fejezeti értékelésnél leírtak szerint – az ügyészségi alkalmazottak illetményemelésének a forrását biztosította.

A beszámolási időszak előirányzata – a 38,8 millió forint maradványon kívül – felhasználásra került.

Az előirányzat a rendszeres személyi juttatáson kívül biztosította többek között az adómentes értékhatárnak megfelelő étkezési hozzájárulást, ruházati költségtérítést, a jubileumi jutalom, valamint az iskolakezdési támogatás kifizetéséhez szükséges fedezetet.

Rendelkezésre állt a 13. havi illetmény forrása, továbbá az év folyamán 1.565,5 millió forint jutalom kifizetésére is sor került.

A büntetőeljárásról szóló törvény 2003. július 1-jei hatálybalépésével jelentős mértékben nőtt a szakértői és tolmácdíjjal kapcsolatos külső megbízások száma, és ezáltal a kifizetett megbízási díj összege is. A teljesítés 165,5 %-kal haladta meg az eredeti előirányzatot.

Dologi kiadások előirányzatának alakulása

Dologi kiadásra a szakmai feladat-ellátás tárgyi feltételeinek megteremtésére 2.926,0 millió forint eredeti előirányzat állt rendelkezésre.

Év közben azonban szükségessé vált az előirányzathoz jelentősebb mértékű – 324,4 millió forint összegű – átcsoportosítás annak érdekében, hogy a feladatellátás minden szintjén megfelelő feltételeket tudjunk biztosítani.

A büntetőeljárásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő tárgyévi többletfeladatokra a szükséges fedezet rendelkezésre állt. A három fellebbviteli főügyészség beindítását, a működési feltételek megteremtését végrehajtottuk.

Ezen feladatok várható költségkihatása azonban reálisan csak 2004 évben prognosztizálható, részben az év közbeni hatálybalépés miatt, részben pedig a megfelelő szakmai tapasztalatok birtokában.

Felhalmozási kiadások alakulása

A felújítási kiadásokra 200,6 millió forint előirányzat állt rendelkezésre, a teljesítés 169,0 millió forint volt.

Az előirányzat maradvány összege – 31,6 millió forint – a Markó utcai Igazságügyi Palota épülete egyes helyiségeinek felújítására 2003-ban megkötött szerződés alapján vállalt kötelezettség pénzügyi fedezetét biztosítja.

A felújításra rendelkezésre álló szűkös forráslehetőség miatt elsősorban a saját kezelésű épületeink felújítását vettük programba.

Az épület-felújítási előirányzat terhére az alább felsorolt épületeken történt jelentősebb összegű felhasználás:

- Budapesten a X. és XVII. kerületi Ügyészség épületén (11,6 millió forint)
- Sátoraljaújhelyen (8,6 millió forint)
- Pest Megyei Főügyészség Budapest VI., Vörösmarty utcai székházán (50,3 millió forint) valamint a
- Budapest V., Markó u. 16. alatti Igazságügyi Palotán (48,4 millió forint.)

Kisebbs értékű felújítások készültek a füzesabonyi, dunakeszi, debreceni, hajdúböszörményi, kaposvári, vásárosnaményi, lenti székhelyű ügyészségi épületeken.

Intézményi beruházásokra 758,5 millió forint előirányzat állt rendelkezésre, a teljesítés 497,2 millió forint, a maradvány összege a 2004 évre áthúzódó pénzügyi teljesítésekre nyújt fedezetet.

Az intézményi beruházási előirányzat terhére az igazságügyi irodaépületeken túl az infrastruktúrát biztosító iroda- és ügyviteltechnikai gépeket vásároltunk, informatikai fejlesztést hajtottunk végre, illetve jelentősebb összegben az ergonómiai feltételeknek is megfelelő irodabútorokat, berendezési, felszerelési tárgyakat és gépkocsit vásároltunk.

A felújításhoz hasonlóan szűkös intézményi és központi beruházási előirányzatok miatt az ingatlan beruházási programunk átütemezésére kényszerültünk.

Miután a bíróságokkal közös használatú épületekkel kapcsolatos beruházási, bővítési, rekonstrukciós nehézségek (forráshiány, időbeni ütemezés, stb.) az elmúlt évekhez hasonlóan változatlanul fennállnak, ezért az ügyészség törekedett a rendelkezésre álló anyagi eszközöket döntően a saját kezelésű épületein, illetve az újonnan létesített épületeken felhasználni.

3. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok

A fejezeti kezelésű előirányzatok között az Igazságszolgáltatás beruházásai (670,0 millió forint) és az Európai Unióhoz való csatlakozás nemzeti programjai jogcímen állt rendelkezésünkre forrás

A központi beruházáshoz biztosított eredeti előirányzatot 1.309,4 millió forinttal egészítette ki 2002 évi előirányzat maradvány igénybevétele, saját intézménynek 239,1 millió forintot csoportosítottunk át, így a kiadási előirányzat 1.740,3 millió forintra módosult.

3.1.1. Igazságszolgáltatás beruházásai

2003. évi előirányzatok és teljesítésük alakulása

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/1.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>				%-ban	
Kiadás	435,8	670,0	1.740,3	826,7	189,6	47,5
ebből: személyi juttatás						
központi beruházás	435,8	670,0	1.740,3	826,7	189,6	47,5
Folyó bevétel						
Támogatás	987,5	670,0	430,9	430,9	43,6	100,0
Előirányzat-maradvány	1.309,4	–	1.309,4	913,6	69,7	69,7
Létszám (fő)	–	–	–	–	–	–

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2002. évi LXII. törvény szerinti előirányzat	670	–	670
Módosítások kedvezményezettként			
– saját intézmények	– 239,1	–	– 239,1
Egyéb előirányzat-változások jogcímenként			
– 2002. évi előirányzat-maradvány igénybevét.	1.309,4	1.309,4	
Módosított előirányzat	1.740,3	1.309,4	430,9

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma			
– saját intézmény (4 db)	826,7		826,7
Összes kifizetés	826,7		826,7

A rendelkezésünkre álló anyagi erőforrásokat – jelentős részben – az ügyészségek megfelelő elhelyezését biztosító székházak létesítésére, bővítéssel együtt járó rekonstrukciókra fordítottuk.

Kiemelést érdemel az új szolnoki és kecskeméti ügyészségi székház előkészítése, majd építési munkáinak megkezdése, a saját kezelésű debreceni, tatabányai, ózdi, Budapest VI., Székely Bertalan utcai épületek bővítéssel együtt járó rekonstrukciójának aktuális üteme, összességében mintegy 810,0 millió forint értékben.

Az évet – a több év alatt megvalósítható, jelentős beruházások forrásának biztosítására – 913,6 millió forint előirányzat-maradvánnyal zártuk.

3.2.1. PHARE támogatással megvalósuló programok

A PHARE támogatással megvalósuló programok keretében az országos informatikai fejlesztés kiépítését, fejlesztését valósítottuk meg.

A beszámolási időszakban erre a célra saját forrásból 164,7 millió forintot biztosítottunk, melyhez 198,7 millió forint PHARE támogatást vettünk igénybe.

A fejezet informatikai fejlesztésére a PHARE 2000. évi Nemzeti Program keretében a HU 0007-01MKÜ Országos Informatika fejlesztési projekt, valamint a PHARE 2002. évi Nemzeti Program intézményfejlesztési témakörben a HU 0502-01 (módosított szám: 02/000-180-05-01) Legfőbb Ügyészség informatikai fejlesztése projekt került jóváhagyásra.

3.2.1.1. HU 0007-01 MKÜ országos informatikai fejlesztése

2003. évi előirányzatok és teljesítésük alakulása

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1	4/3.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás		141,6	209,3	198,7		94,9
ebből: személyi juttatás						
központi beruházás						
Folyó bevétel		141,6	209,3	198,7		94,4
Támogatás						
Előirányzat-maradvány						
Létszám						

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2002. évi LXII. törvény szerinti előirányzat	141,6	141,6	
Módosítások kedvezményezettként			
– saját intézmények			
Egyéb előirányzat-változások jogcímenként			
– PHARE támogatás igénybevétele	67,7	67,7	
Módosított előirányzat	209,3	209,3	

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma			
– saját intézmény (22 db)	198,7		198,7
Összes kifizetés	198,7		198,7

A HU 0007-01 program végrehajtása a tárgyév novemberében befejeződött. A program keretében az alábbi fejlesztések valósultak meg:

- kommunikációs vonalak (WAN) fejlesztése, bérelt vonalas szolgáltatások installációja és működésbe helyezése
- helyi kiterjedésű (lokális hálózatok (LAN-ok) fejlesztése
- ügyészségi hálózat szolgáltatásainak és számítástechnikai eszközállományának fejlesztése

3.2.1.2. HU 0502-01 MKÜ országos informatikai fejlesztése

2003. évi előirányzatok és teljesítésük

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<i>millió forintban egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás		604,6	604,6	–	–	–
ebből: személyi juttatás						
központi beruházás						
Folyó bevétel		604,6	604,6	–	–	–
Támogatás		–	–	–	–	–
Előirányzat-maradvány		–	–	–	–	–
Létszám (fő)		–	–	–	–	–

millió forintban, egy tizedessel

2003. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2002. évi LXII. törvény szerinti előirányzat	604,6	604,6	
Módosított előirányzat	604,6	604,6	

A HU 0502-01(módosított szám: 02/000-180-05-01) MKÜ országos informatikai fejlesztési program tender dokumentációja a tárgyév elején készült el, a beszerzési felhívás keretében nyertes beszállítókkal a szerződéseket az ügyészség megkötötte.

A beszállítók előleg számlájukat év végén benyújtották, a pénzügyi teljesítés áthúzódott 2004. évre.

A saját forrás fedezete a központi beruházások előirányzatánál a teljes beruházásra vonatkozóan rendelkezésre áll.

A program végrehajtását lassította, hogy a Technikai Specifikáció elkészítése és jóváhagyása hosszas és lassú eljárás eredményeként valósult meg, továbbá módosítani kellett a Pénzügyi Memorandum mellékleteként aláírt project fiche-t, s ezáltal az engedélyezési eljárás elhúzódott.

A program keretében tervezett fejlesztések:

- helyi kiterjedésű, lokális hálózatok (LAN-ok) fejlesztése
- ügyészségi hálózat szolgáltatásainak és számítástechnikai eszközállományának fejlesztése
- ügyészségi távadat átviteli hálózat biztonsági rendszerének fejlesztése

Budapest, 2004. május

Dr. Polt Péter
legfőbb ügyész